

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1779/2023
20.06.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Зорана Хацића, председника већа, Мирјане Андријашевић, Весне Мاستиловић, Надежде Видић и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Драган Живковић, адвокат из ..., против туженог Производно прометно предузеће „Тира“ ДОО Мионица, чији је пуномоћник Славица Ћировић, адвокат из ..., ради накнаде трошкова за исхрану и регреса за коришћење годишњег одмора, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2718/22 од 16.12.2022. године, у седници већа одржаној 20.06.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2718/22 од 16.12.2022. године у преиначујућем делу одлуке о захтеву за исплату накнаде за трошкове исхране (став први изреке пресуде).

НЕ ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2718/22 од 16.12.2022. године у ставу другом и трећем изреке пресуде, као изузетно дозвољеној.

ОДБАЦУЈЕ СЕ ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2718/22 од 16.12.2022. године у ставу другом и трећем изреке пресуде, као недозвољена.

Образложење

Пресудом Основног суда у Мионици П1 9/19 од 09.06.2022. године која је исправљена Решењем Основног суда у Мионици П1 9/19 од 20.01.2023. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца и обавезан тужени да му исплати на име накнаде за топли оброк за период април 2011. године до децембра 2013. године износ од 706,00 динара са законском затезном каматом на појединачно утврђене месечне новчане износе од доспелости до исплате, а преко досуђених, а до тражених износа тужбени захтев је одбијен. Ставом другим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца, па је обавезан тужени да му на име регреса за коришћење годишњег одмора исплати појединачно утврђене годишње

износе за период 2011. – 2013. година са законском затезном каматом од доспелости до исплате, а преко досуђених, а до тражених износа тужбени захтев је одбијен. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да на име парничних трошкова тужиоцу плати 19.846,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 2718/22 од 16.12.2022. године ставом првим изреке, преиначена је пресуда Основног суда у Мионици П1 9/19 од 09.06.2022. годинетако што је одлучено о захтеву тужиоца и обавезан тужени да тужиоцу накнади трошкове исхране у току рада и то појединачно одређене месечне новчане износе са законском затезном каматом од доспелости до исплате, а у преосталом делу тужбени захтев тужиоца је одбијен. Ставом другим изреке, одбијене су као неосноване жалбе тужиоца и туженог и потврђена пресуда Основног суда у Мионици П1 9/19 од 09.06.2022. године у ставу другом и трећем изреке. Ставом трећим изреке, одбијен је као неоснован захтев тужиоца и туженог за накнаду трошкова поступка по жалби.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је изјавио ревизију, са предлогом да се о истој одлучи као изузетно дозвољеној у смислу одредбе члана 404. ЗПП.

Испитујући побијану пресуду, у смислу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник Републике Србије“ број 72/11 ... 10/23 – други закон), Врховни суд је оценио да је ревизија изјављена против става првог изреке пресуде дозвољена, али да није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а у поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до погрешне примене било које одредбе овог закона, па нема ни повреде из члана 374. став 1. ЗПП на коју се ревизијом указује.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је обављао послове ... и ... код туженог у утуженом периоду без закљученог уговора о раду, обављајући послове на терену. Тужилац је имао канцеларију у пословним просторијама туженог. Тужилац је договарао послове са добављачима и сарађивао са директором, а није имао радно време, као што су имали остали запослени, па се дешавало да у канцеларији проведе и пола сата дневно. Тужилац је поседовао број мобилног телефона и био је умрежен са осталим радницима и било је више лица ангажованих за рад као тужилац. Висина трошкова за исхрану у току рада и трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора утврђени су на основу налаза вештака.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је са позивом на члан 118. Закона о раду усвојио као основан тужбени захтев тужиоца за накнаду трошкова исхране у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора у висини утврђеној Правилником о раду туженог, а у складу са допунским налазом судског вештака економско-финансијске струке.

По становишту другостепеног суда, првостепени суд је погрешно применио материјално право одлучујући о тужбеном захтеву за накнаду трошкова исхране у току

рада у ставу првом изреке, утврђујући месечну накнаду назначених трошкова у висини од 1,00 динар, иако је Правилником о раду туженог утврђена висина топлог obroка у висини од 1,00 динара по радном дану, па је у том делу првостепену пресуду преиначио и одлучио о тужбеном захтеву тужиоца.

По становишту Врховног суда, другостепени суд је правилно применио материјално право када је одлучио о захтеву за исплату накнаде за исхрану у току рада.

Према одредби члана 104. став 1. Закона о раду („Службени гласник Републике Србије“ број 24/05) запослени има право на одговарајућу зараду која се утврђује у складу са законом, општим актом и уговором о раду, а према одредби члана 105. став 3. овог Закона, под зарадом се матрају сва примања из радног односа, осим накнаде трошкова запослених у вези са радом из члана 118. став 1. – 4.

Одредбом члана 118. став 1. тачка 5. и 6. Закона о раду прописано је да запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду и то за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора.

Према одредби члана 14. и 15. Правилника о раду туженог од 22.03.2011. године запослени има право на регрес за коришћење годишњег одмора у износу од 100,00 динара у једној календарској години, за пун годишњи одмор, а сразмеран износ регреса за сразмеран годишњи одмор. Регрес за текућу годину се исплаћује уз исплату зараду за децембар текуће године, што значи до краја јануара наредне године. Запослени има право на топли оброк од 1,00 динара по радном дану.

Правилно је закључио другостепени суд, насупротив наводима ревизије да када је општим актом прописан износ трошкова исхране у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, тада запослени остварује право на накнаду ових трошкова у наведеном износу. Закон о раду, исплату ових трошкова препустио је аутономном регулисању путем закључења Правилника о раду као општег акта. Када правилник о раду, као што је у конкретном случају садржи одређени износ наведених трошкова, запосленом припада накнада ових трошкова у складу са тим општим актом, због чега је правилно преиначена пресуда у ставу првом изреке и потврђена пресуда у делу става другог изреке.

Неосновани су ревизијски наводи да тужилац није доказао присуство на раду ради остваривања права на накнаду трошкова за исхрану у току рада, у ситуацији када су нижестепени судови правилно утврдили да тужилац свој посао менаџера ... и ... обављао свакодневно у канцеларији седишта, а и ван ње у зависности од потреба посла.

Из свега изнетог, применом члана 414. став 1. ЗПП, Врховни суд је одлучио је као у ставу првом изреке.

Против правноснажне пресуде у ставу другом и трећем изреке којом је потврђена првостепена пресуда у ставу другом и трећем изреке, тужени је изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права, са предогом да се о ревизији одлучи као изузетно дозвољеној, применом члана 404. ЗПП.

Одлучујући о дозвољености изјављене ревизије на основу члана 404. став 2. ЗПП, Врховни суд је оценио да нема места одлучивању о ревизији као изузетно дозвољеној.

Правноснажном пресудом одлучено је о захтеву тужиоца да се обавезе тужени да му исплати накнаду трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора у складу са чланом 118. став 1. тачка 6. Закона о раду и о обавези туженог да сразмерно успеху у спору исплати трошкове парничног поступка.

Имајући у виду садржину тражене правне заштите, чињенице утврђене у поступку, начин пресуђења и разлоге на којима су засноване одлуке нижестепених судова, Врховни суд је оценио да су нижестепене одлуке у складу са праксом и правним ставом израженим у одлукама Врховног суда у којима је одлучивао о истоветним захтевима странака са истим или сличним чињеничним стањем или правним основом, због чега нема услова за одлучивање о ревизији као изузетно дозвољеној, а ради разматрања правног питања од општег интереса или у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе или новог тумачења права.

Из наведених разлога, Врховни суд је одлучио на основу одредбе члана 404. став 1. ЗПП, у ставу другом изреке.

Испитујући дозвољеност ревизије на основу члана 410. став 2. тачка 5. у вези члана 403. став 3. ЗПП, Врховни суд је утврдио да ревизија није дозвољена.

Према природи тражене правне заштите, ова парница спада у парнице из радних спорова. Међутим, одредбом члана 441. Закона о парничном поступку, прописано је да је у парницама из радних спорова ревизија дозвољена у споровима о заснивању, постојању и престанку радног односа. Ван ових радних спорова ревизија није дозвољена, осим уколико се тужба не односи на новчано потраживање, када се примењује општи режим допуштености овог правног лека, према вредности спора.

Одредбом члана 403. став 3. ЗПП, прописано је да ревизија није дозвољена у имовинско правним споровима ако вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Тужба у овој правној ствари поднета је 11.03.2014. године, а побијани део правоснажне пресуде је испод законског цензуса за изјављивање ревизије.

Како у конкретном случају вредност предмета спора побијаног дела правоснажне пресуде не прелази динарску противвредност 40.000 евра по средњем курсу НБС на дан подношења тужбе, ревизија туженог није дозвољена применом члана 403. став 3. ЗПП.

Ревизијом тужене побија се другостепено решење којим је потврђено решење о трошковима поступка садржано у ставу трећем изреке првостепене пресуде. Одредбом члана 420. став 1. ЗПП, прописано је да се ревизија може изјавити и против решења другостепеног суда којим је поступак правоснажно завршен, али применом става 2. истог члана, ревизија против решења није дозвољена у споровима у којима не би била

дозвољена ревизија против правноснажне пресуде, што значи да је условљена граничном вредношћу за изјављивање ревизије, прописаном чланом 403. став 3. ЗПП.

Када је за изјављивање ревизије меродавна вредност предмета спора, на основу члана 28. став 1. ЗПП, узима се само вредност главног дуга, док се према ставу 2. истог члана, камате, уговорна казна и остала споредна тражења, као и парнични трошкови не узимају у обзир ако не чине главни дуг.

Имајући ово у виду, као и да је у конкретном случају ревизија изјављена против другостепеног решења којим је одлучено о споредном тражењу тужене, које не чини његово главно потраживање, то је и ревизија недозвољена.

На основу изнетог, применом члана 413. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у ставу трећем изреке.

**Председник већа-судија
Зоран Хацић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**